

Edukacja regionalna i wychowanie patriotyczne w przedszkolu

Jedną z ważnych aktywności człowieka jest jego poczucie przynależności do miejsca, wspólnoty, rodziny. Własne miejsce, daje poczucie „bycia u siebie” i „bycia sobą”. Wychowanie patriotyczne i edukacja regionalna ma służyć kształtowaniu osobowości małego człowieka, postaw we własnym społeczeństwie, a także spraw związanych z miejscem tego społeczeństwa w świecie.

Dziecko od najmłodszych lat poznaje i zatrzymuje w sobie to, co dzieje się w jego najbliższym otoczeniu. Pamięta fakty z własnego dzieciństwa, obyczaje i tradycje kultywowane w jego rodzinie i środowisku lokalnym.

Edukacja regionalna w przedszkolu ma znaczenie dla zrozumienia, przez dzieci w wieku przedszkolnym, związków między teraźniejszością, a przeszłością. Warunkuje również świadomość dzieci kim są, gdzie mieszkają i skąd pochodzą. Uczy szanowania otaczającego świata i miłości do „Małej Ojczyzny”.

Edukacja regionalna zapoznaje dzieci z tradycjami domu rodzinnego, najbliższego środowiska i przedszkola. Stopniowo wprowadza w tematykę dziejów rodzinnej wsi, miasta, zaznajamia z jego zabytkami, kulturą, pomnikami przyrody oraz z wybitnymi postaciami. Uczy szacunku do dorobku przeszłych i teraźniejszych pokoleń. Kształtuje postawy patriotyczne oraz pozwala nabyć pewnych umiejętności umożliwiających zaprezentowanie swojego miejsca zamieszkania innym.

Poznanie kultury własnego regionu powinno rozpocząć się już w przedszkolu, kiedy dziecko jest otwarte na nowe doświadczenia, a co najważniejsze rozpoczyna się kształtowanie poczucia systemu wartości i przynależności do konkretnego miejsca.

Związek z własnym regionem jest sprawą bardzo istotną dla dziecka w ukształtowania poczucia własnej tożsamości. Lepsze zrozumienie i poznanie swoich korzeni wpływa na kształtowanie osobowości dziecka otwartego na otaczającą je rzeczywistość. Uświadomienie dziecku, że jego naturalne środowisko: rodzina, społeczność lokalna, ojczyzna są wielką wartością dają poczucie bezpieczeństwa i naturalnej przynależności. Dziecko stopniowo poznaje obyczaje i tradycje, poczynając od własnej rodziny, poprzez region, aż do wiedzy historycznej o Polsce przez co rozwija swoją tożsamość lokalną i narodową.

Cele szczegółowe edukacji regionalnej to:

- Zapoznanie dziecka z najbliższym otoczeniem - przedszkolem.
- Zapoznanie z miejscowością, w której mieszka - z jego nazwą, herbem, charakterystycznymi zabytkami i obiektami.
- Poznawanie historii i specyfiki regionu w połączeniu z tradycjami własnej rodziny.
- Wzmacnianie więzi uczuciowej z rodziną poprzez prowadzenie rozmów z dziadkami i rodzicami na temat przeszłości.
- Wprowadzanie dzieci w świat tradycji ludowych, obyczajów i kultury naszych przodków.
- Budzenie przywiązania do rodzinnego krajobrazu.
- Wyzwalanie aktywności twórczej dzieci i pozytywnej motywacji zmierzającej do kultywowania tradycji.
- Ukazanie piękna sztuki ludowej - tańca, muzyki, stroju ludowego.
- Kreowanie dziecka do roli odkrywcy zmian przyrodniczych w najbliższym środowisku, rozbudzanie zamiłowania do obserwacji przyrody, poznania jej piękna i wyrabiania nawyku jej ochrony.

Przyswajanie treści z zakresu edukacji regionalnej powinno odbywać się w naturalnych sytuacjach umożliwiających dzieciom zaspokojenie własnej aktywności. Aktywny sposób zapoznawania dzieci z tradycjami daje szybkie i pozytywne efekty. Należy do tego wykorzystywać wszelkie nadarzające się okazje i uroczystości, takie jak:

- Święta religijne: Boże Narodzenie, Wielkanoc.
- Święta kalendarzowe: Andrzejki, Nowy Rok, powitanie wiosny.
- Uroczystości związane z kalendarzem przedszkola: Spotkanie z Mikołajem, bal karnawałowy, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki i Ojca, Dzień Dziecka.
- Okazje ogólnonarodowe, popularne w naszym kraju np. tłusty czwartek, dożynki.
- Kontakt dziecka z naturalnym środowiskiem oraz z osobami bezpośrednio związanymi z tradycjami regionalnymi poprzez organizowanie wycieczek, spacerów, imprez terenowych, zapraszanie do przedszkola gości.

W wieku przedszkolnym przyswajanie zagadnień edukacji regionalnej należy rozpocząć od umożliwienia dziecku przeżywania treści dotyczących własnego regionu i jego dziedzictwa w bliskich mu formach, związanych z jego środowiskiem rodzinnym i specyfiką regionu ponieważ ma ona za zadanie włączania dzieci w życie społeczności lokalnej i uczynienia ich członkami tej społeczności.

Dzieci powinny samodzielnie odkrywać własne związki z regionem, poznawać jego historię, legendy, obrzędy, tradycje i perspektywy rozwoju. Każdy przedszkolak powinien odpowiedzieć na pytania, takie jak: „Kim jestem?”, „Skąd pochodzę?”, „Gdzie są moje korzenie?” Aby tak się stało, należy uświadomić dzieciom kim byli ich przodkowie, skąd się wywodzą, co pozostawiły w spadku inne pokolenia.

Edukacja regionalna ma na celu zakorzenienie dziecka w jego regionalnym środowisku. Silne poczucie regionalnej tożsamości stanowi drogę prowadzącą do identyfikacji z ojczyzną poprzez znajomość swoich korzeni i środowiska lokalnego.

Marta Walisiak-Szkudlarek

Daria Garncarek

LITERATURA:

J. Engiel, M. Podlasiecka: Mój region Mazowsze „Zeszyt Edukacji Regionalnej”, Warszawa, 2000, WSiP, s. 5.

E. Karczowska: Mała ojczyzna w pracy przedszkola. „Wychowanie na Co Dzień”, 1998, nr 2, s. 26